

Raport de investigație jurnalistică independentă

Judecător – Gurmeza Elena

AUTORI:

Viorica Zaharia - jurnalistă de investigație
Mădălin Necșuțu - jurnalist de investigație
Olga Diaconu - juristă
Victor Felișcan - jurist și avocat

Revizuit de:

Mihail Gorincioi, Avocat, Expert Asociat, IPRE
Halya Chyzhyk, expertă a proiectului, IWPR
Dawid Szescilo, expert al proiectului, IWPR

Februarie 2025

Notă de limitare a responsabilității

Această publicație a fost realizată cu sprijinul financiar al Uniunii Europene și Fundației Soros Moldova. Conținutul acesteia reprezintă responsabilitatea exclusivă a proiectului „Asigurarea integrității, eficienței și independenței sistemului de justiție din Moldova – #JustițiePentruMoldova”, finanțat de Uniunea Europeană și co-finanțat de Fundația Soros Moldova. Conținutul materialului aparține autorilor și nu reflectă în mod necesar punctul de vedere al Uniunii Europene și Fundației Soros Moldova.

CUPRINS:

INTRODUCERE.....	4
CONSTATĂRI.....	5
DATE GENERALE	5
INTEGRITATEA ETICĂ	6
INTEGRITATEA FINANCIARĂ.....	7
ANEXA NR.1 Metodologia de selectare a subiecților de investigație jurnalistică independentă.....	9
ANEXA NR.2 Metodologia de investigație jurnalistică independentă a candidaților care aspiră la funcții în sistemul de justiție	11

INTRODUCERE

Institutul pentru Politici Europene și Reforme (IPRE), în calitate de partener principal, în consorțiu cu Institutul pentru Raportarea Războiului și Păcii (IWPR), implementează proiectul „Asigurarea integrității, eficienței și independenței sistemului de justiție în Moldova - #Justice4Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de Fundația Soros Moldova.

Obiectivul general al proiectului este de a contribui la creșterea rolului societății civile și mass-mediei în sprijinul independenței, integrității, eficienței și responsabilității sistemului de justiție în Republica Moldova.

În contextul acestui proiect, IPRE a contractat un grup de experți (2 jurnaliști de investigație și 2 analiști ai societății civile) în vederea elaborării unor rapoarte de investigare jurnalistică a judecătorilor și procurorilor care aspiră la diferite funcții în sistemele judecătorești și al procuraturii.

Rapoartele sunt elaborate de jurnaliști de investigație și analiști ai societății civile în baza a două metodologii distincte elaborate de acestea la faza inițială de implementare al activității în cauză:

- Metodologia de investigare jurnalistică independentă a candidaților care aspiră la funcții în sistemul de justiție (selectarea subiecților)- disponibilă în Anexa nr.1 al prezentului document.
- Metodologia de investigare jurnalistică independentă a candidaților care aspiră la funcții în sistemul de justiție- disponibilă în Anexa nr.2 al prezentului document.

Autorii raportului acumulează informații folosind căi legale specifice jurnalismului de investigație, din orice sursă deschisă disponibilă, dar și din bazele de date cu acces restricționat, solicitând acces la acestea; prin solicitări de informații de la instituții publice sau actori privați; intervievând persoane atunci când e cazul, asistând la evenimente (eventual, ședințe de judecată) etc.

Acumularea informațiilor este realizată în conformitate cu Legea nr.148/2023 privind accesul la informațiile de interese publice și Legii nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Rapoartele realizate de jurnaliștii de investigație și analiștii societății civile implicați în proiect sunt revizuite de experții internaționali: Halya Chyzhyk, avocată expert în reforma judiciară (Ucraina) și Dawid Szescilo, profesor de drept public și administrație publică, expert internațional în domeniul bunei guvernări precum și de Mihail Gorincioi, avocat, expert asociat IPRE.

CONSTATĂRI

În urma analizei de integritate etică și financiară, conform datelor deschise privind activitatea profesională și declarațiilor de avere pentru anii 2019-2023, prezentate public de către Elena Grumeza, se constată următoarele:

- Deciziile emise de judecătore nu au făcut, până în prezent, obiectul cauzelor privind Republica Moldova puse pe rol de Curtea Europeană a Drepturilor Omului;
- Un control din 2023 al Inspecției judiciare a CSM privind activitatea organizatorică a Curții de Apel Bălți a identificat 8 dosare aflate în gestiunea Elenei Grumeza în care a fost depășit termenul de 45 de zile lucrătoare pentru redactarea deciziei integrale și 1 dosar cu intervale mari între ședințele judecătorești.
- Se constată suspiciuni referitoare la corectitudinea indicării în declarațiile de avere și interese personale a valorii a două autoturisme cumpărate în anii 2017 și 2020.

DATE GENERALE¹

Nume/Prenume:

Gurmeza Elena (judecător)

Instruire/Diplome

1986-1991 – absolventă a Institutului Pedagogic de Stat „Alec Russo” din Bălți

1996-1999 – absolventă a Facultății de Drept a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți

Activitatea juridică:

1996 – 1998 – grefier, specialist la Tribunalul de Circumscripție Bălți.

1998 – 2005 – jurisconsult la S.A. „RED-NORD”, mun. Bălți.

14.07.2005 – numită pe un termen de 5 ani, în funcția de judecător la Judecătoria Sîngerei ([Decret nr. 140-IV](#)).

27.11.2007 – numită, prin transfer, în funcția de judecător la Judecătoria Bălți ([Decret nr. 1396-IV](#)).

30.06.2010 – numită în funcția de judecător pînă la atingerea plafonului de vîrstă ([Decret nr. 383-V](#)).

08.10.2013 – se decernează Diploma de Onoare a Consiliului Superior al Magistraturii.

17.02.2014 – numită în funcția de judecător la Curtea de Apel Bălți ([Decret nr. 995-VII](#)).

¹ Informații cu privire la carieră- magistrat.md

INTEGRITATEA ETICĂ

Dosare CEDO

Potrivit [Hotărârii Colegiului de Evaluarea a Performanțelor Judecătorilor nr. 94/11 din 11 octombrie 2019](#), [Hotărârii nr. 52/4 din 17 iunie 2016](#), [Hotărârii nr. 40/4 din 21 iunie 2013](#), [Hotărârii nr. 94/11 din 11 octombrie 2019](#), [Hotărârii nr. 52/4 din 17 iunie 2016](#), [Hotărârii nr. 40/4 din 21 iunie 2013](#) nu sînt constatate hotărîri adoptate de judecătorul Elena Grumeza de la Curtea de Apel Bălți, care au constituit obiect de examinare la Curtea Europeană.

Proceduri disciplinare

În cadrul analizei datelor disponibile public s-a stabilit că în baza [informației prezentate de Colegiul disciplinar](#) pentru perioada de raportare (2016-2018), în privința judecătorului Elena Grumeza nu au fost intentate proceduri disciplinare.

Conform informației [Inspecției Judiciare a Consiliului Superior al Magistraturii](#), în privința judecătorului, în perioada anilor 2013 – 2015, au fost înregistrate **12 sesizări**, dintre care **au fost admise 2**.

În anul 2023 membrii grupului de control, inspectori-judecători ai CSM au efectuat un **Act de control al activității organizatorice a Curții de Apel Bălți**.²

În cadrul controlului s-a constatat că, deși termenul de 5 zile, stabilit pentru transmiterea dosarelor încheiate SEDP, la general, se respectă, totuși, au fost reținute unele cazuri de **depășire considerabilă** de către magistrați a termenului stabilit la art. 389 alin. (4) Cod procedură civilă și magistrații la stabilirea ședințelor judecătorești au admis **intervale nejustificat de mari între ședințe și acțiuni procesuale**, iar în perioada de 24 decembrie 2021 până la 05 iulie 2023 nu s-au întreprins acțiuni de aflare a rezultatelor efectuării expertizei tehnice și necesitatea reluării examinării cauzei civile.

Actul de control a stabilit că în privința activității judecătorului Grumeza Elena au fost identificate:

- 8 dosare în care a depășit termenul de 45 de zile lucrătoare pentru redactarea deciziei integrale (pag. 19 din Actul de control);
- 1 dosar cu intervale mari între ședințele judecătorești, cauza fiind repartizată judecătorului la 12 noiembrie 2020, iar instanța a reluat examinarea cauzei cu fixarea ședinței judecătorești de perspectivă pentru 31 octombrie 2023, ulterior la 16.01.2024 după ce la 24 iulie 2023 a parvenit Raportul de expertiză judiciară grafoscopică din 20 iulie 2023 (pag. 24 - 25 din Actul de control).

Comentariul Judecătorului Elena Grumeza:

Elena Grumeza nu a răspuns la întrebarea referitoare la constatările controlului efectuat de Inspecția Judiciară.

Prin [Hotărârea](#) Consiliului Superior al Magistraturii din 07.03.2024, Elena Grumeza a fost desemnată ca judecător specializat în controlul judiciar asupra activității de testare a integrității profesionale, pe termen de 3 ani.

² https://www.csm.md/files/Controale/2023/ACT_CONTROL_Balti.pdf

INTEGRITATEA FINANCIARĂ

Bunuri mobile

În declarația de avere și interese personale depusă la Autoritatea Națională de Integritate pentru anul [2019](#) judecătoria a indicat că deține o mașină de model Toyota Auris, fabricată în 2011 și procurată în 2017 cu 20 000 de lei. Conform cursului BNM la situația din 1.01.2017, prețul unui euro era la acel moment 20,88 lei. Respectiv, autoturismul a fost cumpărat cu 957,85 de euro.

Acest autoturism a fost vândut în [anul 2020](#) cu suma de 80 000 de lei, adică la un preț cu 400% mai mare decât cel de la cumpărare. Convertit în euro la [cursul](#) BNM din 1.01.2020, prețul de vânzare al mașinii a fost de 4 153,68 de euro față de 957,85 de euro (2017).

Comentariul autorilor: Deși nu dispunem de date verificabile referitoare la prețul mijloacelor de transport în anul 2017, costul indicat de judecătoria pentru un autoturism de o asemenea marcă pare diminuat.

De asemenea, în anul 2020, magistrata a procurat un autoturism de model Nissan Juke, anul producerii 2015, la prețul de 100 000 de lei, echivalentul a 5 208, 33 de euro, conform cursului de referință stabilit de BNM. Pe site-urile de anunțuri mașini de acest model fabricat în 2015 se vând în prezent cu sume cuprinse între [9 000 de euro](#) și [12 100 de euro](#).

În declarația de avere și interese personale pentru anul [2021](#) judecătoria indică un alt preț al mașinii Nissan Juk – 200 000 de lei, iar în declarația pentru anul [2022](#) ea arată că autoturismul a fost vândut cu această sumă – 200 000 de lei.

Comentariul autorilor: Având în vedere că autoturismul a fost vândut, după doi ani de folosință, cu un preț mai mare decât cel de cumpărare, apar dubii cu privire la corectitudinea datelor înscrise în declarațiile de avere și interese personale.

În declarația de avere și interese personale din anul [2023](#) magistrata a indicat că a procurat în anul 2022 un autoturism de model Toyota CHR, fabricat în 2018, la prețul de 18 050 de euro.

Comentariul Judecătorului Elena Gurmez:

Toate automobilele pe care le-am deținut și pe care le dețin la moment sunt indicate în declarațiile de avere și interese personale, care sunt întocmite corespunzător Legii nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și intereselor personale, declarațiile fiind veridice și corespunzătoare stării de fapt și de jure a lucrurilor.

Prețurile indicate în contractele de vânzare-cumpărare a automobilelor sunt clauze contractuale negociate de către ambele părți contractante în dependență de mai multe circumstanțe ce vizează doar aceste părți, fiind însoțite, inclusiv, în unele cazuri, de facturi fiscale.

Bunuri imobile

În declarațiile de avere și interese personale citate mai sus, Elena Grumeza a indicat că deține un garaj cu suprafața de 34 m², dobândit în anul 2017 prin delimitarea cotelor părți din donație. Valoarea bunului este, potrivit declarației, 53 293 de lei, echivalent cu 2 255,34 de euro, având la bază cursul de referință al BNM la situația din 01.01.2017.

Comentariul Judecătorului Elena Gurmez:

Cu referire la întrebarea ce ține de garajul cu suprafața de 34 m², dobândit în devălmășie în anul 2008, indic că a fost înregistrat pe numele meu personal în anul 2017 cu cota parte 1, prin delimitarea cotelor părți a bunurilor în devălmășie cu fostul soț. În asemenea caz, nefiind necesară indicarea prețului de piață a bunului, or acesta nu a fost achiziționat în urma unei tranzacții cu titlu oneros, fiind schimbat doar statutul juridic din coproprietate devălmașă în proprietate personală.

Elena Grumeza a mai notat în declarațiile de avere și interese personale că deține un teren de 0.0034 ha, la preț de 1 783 de lei, dobândit în anul 2017, și un apartament cu o suprafață de 88,00 m², cu valoarea declarată de 209 874 de lei, dobândit în același an, 2017.

Venituri obținute în perioada 2019–2023 conform declarațiilor de avere și interese personale:

Anul	Salariul brut de judecător, lei	Venituri din vânzări	Alte venituri	Total
2019	297 882,98	0	7500,34 indemnizația CNAS	305 383,32
2020	295 655,41	80 000	11979,66 indemnizația CNAS	387 635,07
2021	327 913,99	0	0	327 913,99
2022	341 713	200 000	3379,28 indemnizația concediu medical	545 092,28
2023	376 868,74		3269,17 indemnizația CNAS 11 135,36 indemnizația concediu medical 3677,00 despăgubiri accident	394 950,27
Total perioadă				1 960 974

Finanțat de
Uniunea Europeană

Anexa nr.1

Metodologia de investigare jurnalistică independentă a candidaților care aspiră la funcții în sistemul de justiție (selectarea subiecților)

Instrument folosit în cadrul proiectului „Asigurarea integrității, eficienței și independenței sistemului de justiție din Moldova – #Justice4Moldova”, implementat de IPRE în consorțiu cu IWPR

AUTORI:

Viorica Zaharia - jurnalistă de investigație

Mădălin Necșuțu - jurnalist de investigație

Olga Diaconu - juristă

Victor Felișcan - jurist și avocat

#JustițiePentruMoldova

Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană
și cofinanțat de Fundația Soros Moldova

DESCRIERE GENERALĂ

În perioada martie 2023 – februarie 2026 Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE) implementează, cu sprijinul Uniunii Europene și al Fundației Soros Moldova, proiectul „Asigurarea integrității, eficienței și independenței sistemului de justiție din Moldova – #Justice4Moldova”, în cadrul căruia una dintre activități este realizarea unor rapoarte independente de investigație jurnalistică a judecătorilor și procurorilor care aspiră la diferite funcții în sistemele judecătorești și al procuraturii.

Rapoartele sunt elaborate de jurnaliști de investigație și analiști ai societății civile în baza unei metodologii cu criterii clare de investigație și sunt destinate publicului, pentru informare.

CRITERII DE SELECȚIE A CANDIDAȚILOR SUPUȘI INVESTIGĂRII

2.1. Pentru investigație, sunt selectați judecătorii sau candidații la funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, Curțile de Apel, instanțele de fond, procurori sau candidați la funcția de procuror în Procuratura Generală, procuraturile specializate, procuraturile teritoriale, etc.

2.2. La luarea deciziei privind începerea investigării unui candidat, jurnaliștii de investigație și analiștii contractați de IPRE iau în calcul următoarele criterii:

- Subiectul a figurat, în cariera sa, în plângeri și decizii ale Colegiului Disciplinar al CSM.
- Subiectul a figurat în cauze examinate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și în care Republica Moldova a fost găsită responsabilă de încălcarea drepturilor.
- Subiectul a figurat în investigații jurnalistice referitoare la acte de corupție, comportament lipsit de integritate, conflicte de interese, etc.
- În privința subiectului au fost depuse sesizări la Autoritatea Națională de Integritate și/sau au fost emise acte de constatare.
- La o examinare preliminară sumară a declarațiilor de avere și interese ale subiectului, jurnaliștii de investigație și analiștii constată temeiuri (de exemplu, discrepanțe între veniturile legal declarate și modul de viață al subiectului; venituri aparent exagerat de mari sau exagerat de mici) pentru investigații și evaluare detaliate.

LUAREA DECIZIEI PRIVIND ÎNCEPEREA INVESTIGĂRII

Decizia privind începerea investigării unui candidat este luată după consultări interne, cu votul a cel puțin trei din patru experți (jurnaliștii de investigație și analiștii contractați de IPRE). Procesul și decizia de selectare a subiecților este reflectată într-un Proces Verbal.

Finanțat de
Uniunea Europeană

Anexa nr.2

Metodologia de investigare jurnalistică independentă a candidaților care aspiră la funcții în sistemul de justiție

Instrument folosit în cadrul proiectului „Asigurarea integrității, eficienței și independenței sistemului de justiție din Moldova – #Justice4Moldova”, implementat de IPRE în consorțiu cu IWPR

AUTORI:

Viorica Zaharia - jurnalistă de investigație
Mădălin Necșuțu - jurnalist de investigație
Olga Diaconu - juristă
Victor Felișcan - jurist și avocat

#JustițiePentruMoldova

Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană
și cofinanțat de Fundația Soros Moldova

I. DESCRIERE GENERALĂ

Activitatea de investigare a subiecților se finalizează cu un raport, care prezintă rezultatele cercetării făcute de echipa de jurnaliști de investigație și analiști ai societății civile. Documentul conține prezentarea unor fapte, cu dovezi și hiperlink-uri, care indică presupusa nerespectare de către subiect a criteriilor de integritate etică și financiară. Raportul este publicat pe pagina web a Institutului pentru Politici și Reforme Europene, pentru informarea publicului.

II. DOCUMENTAREA FAPTELOR, ACUMULAREA ȘI VERIFICAREA INFORMAȚIEI

Autorii raportului acumulează informații folosind căi legale specifice jurnalismului de investigație, din orice sursă deschisă disponibilă, dar și din bazele de date cu acces restricționat; prin solicitări de informații de la instituții publice sau actori privați; intervievând persoane atunci când e cazul, asistând la evenimente (eventual, ședințe de judecată) etc. Acumularea informațiilor este realizată în conformitate cu Legea nr.148/2023 privind accesul la informațiile de interese public și Legii nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

III. INTEGRITATE ETICA ȘI FINANCIARA

Autorii raportului adună informații pentru a vedea dacă subiectul corespunde criteriilor de integritate etică, în sensul oferit acestei noțiuni de „Ghidul privind realizarea investigațiilor independente ale cazurilor de mare corupție și verificări ale integrității actorilor din domeniul justiției”³:

- Independență
- Imparțialitate
- Corectitudine și integritate
- Incoruptibilitate
- Profesionalism și competență.

De asemenea, autorii raportului adună informații pentru a vedea dacă subiectul corespunde criteriilor de integritate financiară, în sensul oferit acestei noțiuni de publicația citată mai sus⁴. Autorii vor căuta să răspundă la întrebările:

- Sunt declarate toate bunurile subiectului?

³ Publicație elaborată în aprilie 2024 de experții anticorupție Halyna Chyzhyk Dawid Sześciło în cadrul proiectului #JustițiePentruMoldova.

⁴ Idem.

- Valoarea declarată este corectă (corespunde prețurilor pieței)?
- Stilul de viață corespunde venitului oficial?;

iar în acest scop vor verifica:

- a) respectarea de către subiect a regimului fiscal;
- b) respectarea de către subiect a regimului juridic de declarare a bunurilor și intereselor personale;
- c) modul utilizat de subiect sau de persoanele apropiate acestuia pentru dobândirea bunurilor pe care le dețin sau le posedă, precum și cheltuielile pentru întreținerea acestor bunuri;
- d) sursele de venit ale subiectului și, după caz, ale persoanelor apropiate acestuia;
- e) existența oricăror contracte de împrumut, credit, leasing, asigurare sau alte contracte care pot genera beneficii financiare, în cazul în care subiectul, persoanele apropiate acestuia sau persoana juridică, care sunt beneficiari efectivi, sunt părți contractante;
- f) existența unor donații, în cazul în care subiectul sau persoanele apropiate acestuia au calitatea de finanțator sau donator;
- g) alte aspecte relevante pentru clarificarea originii și justificarea averii subiectului.

IV. STRUCTURA RAPORTULUI

Raportul de investigare jurnalistică independentă are următoarea structură:

Constatări

O relatare succintă a principalelor constatări în urma analizei datelor acumulate.

Date generale despre subiect:

- Nume/Prenume
- Parcursul profesional
- Conturi pe rețelele sociale (dacă e relevant)
- Alte informații relevante dacă există.

Integritatea etică

Aici sunt incluse, în ordinea importanței, toate faptele și constatările considerate relevante referitoare la integritate etică, descoperite de către echipa de autori în timpul investigării. Toate faptele sunt probate cu linkuri și documente.

Integritatea financiară

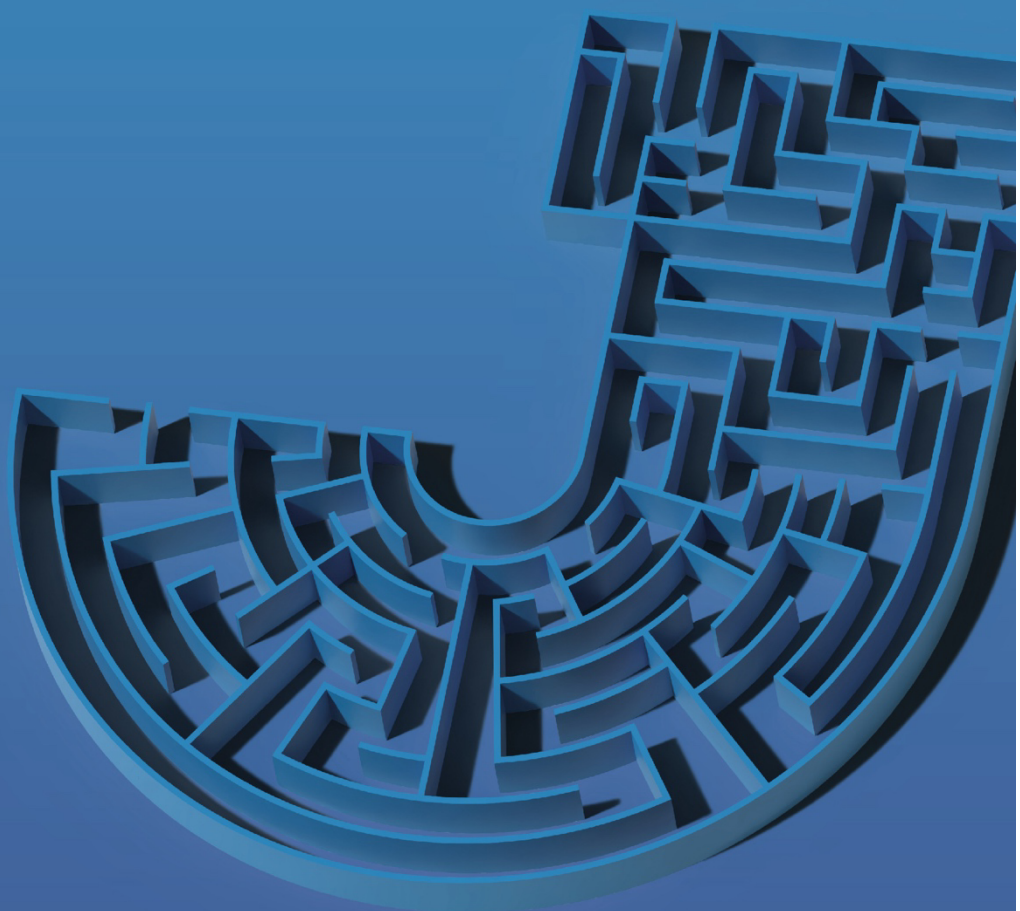
Aici sunt incluse, succint și explicit, în ordinea importanței, toate faptele și constatările considerate relevante referitoare la integritate financiară, descoperite de către echipa de autori în timpul investigării. Pentru o mai bună vizualizare a datelor și informațiilor acumulate, pot fi folosite, după caz, tabele, grafice și alte modalități de prezentare a datelor. Toate faptele sunt probate cu linkuri și documente.

Comentariul subiectului și alte informații relevante

Întrucât investigarea are loc prin intermediul și conform regulilor jurnalismului de investigație, raportul va include în mod obligatoriu opinia subiectului asupra celor constatate, solicitată de autori. În caz că subiectul va refuza să comenteze sau să răspundă la întrebări, acest fapt va fi menționat în raport.

Finanțat de
Uniunea Europeană

#JustițiePentruMoldova

Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană
și cofinanțat de Fundația Soros Moldova